

საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო

მიმდინარე ეკონომიკური ტენდენციები

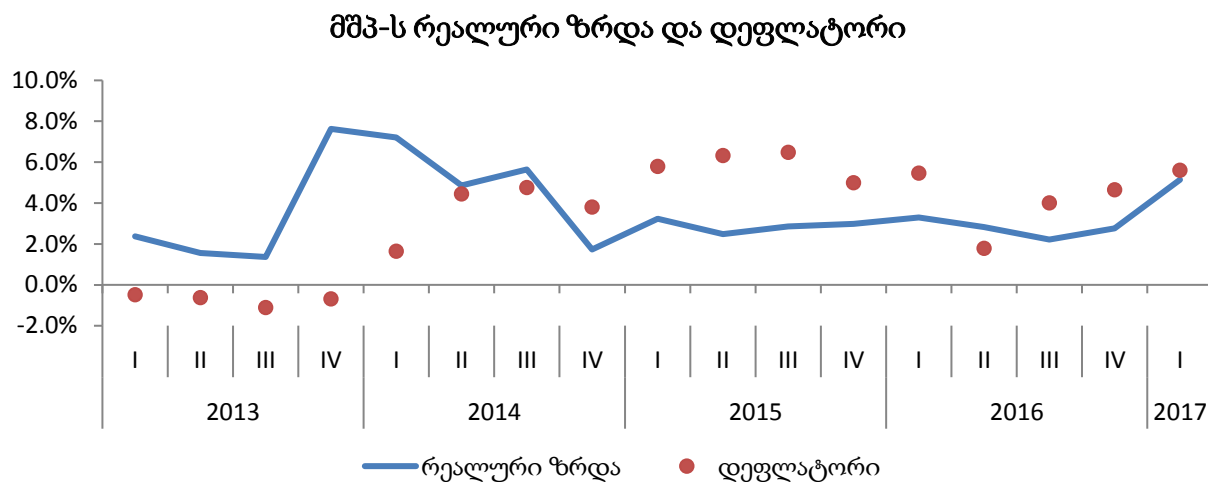
შინაარსი

მთლიანი შიდა პროდუქტი	2
ეკონომიკური ზრდა საქართველოსა და მეზობელ ქვეყნებში	2
ეკონომიკური ზრდის სტრუქტურა	3
ფასების დონე	5
კერძო სექტორის როლი ეკონომიკურ ზრდაში	7
საგარეო ვაჭრობა	8
ტურიზმი	11
პირდაპირი უცხოური ინვესტიციები	12
ფულადი გზავნილები	14
მიმდინარე ანგარიშის ბალანსი	15
საკრედიტო რეიტინგები	15
გაცვლითი კურსი	16
უმუშევრობის დონე	17
ბიუჯეტის საგადასახადო შემოსავლები	17
სახელმწიფო ვალი	18
სახელმწიფო ფასიანი ქაღალდების ბაზარი	19
მონეტარული პოლიტიკის განაკვეთი	19
2016 წლის ბიუჯეტის შესრულება	22
2017 წლის ბიუჯეტის აღწერა	22

მთლიანი შიდა პროდუქტი

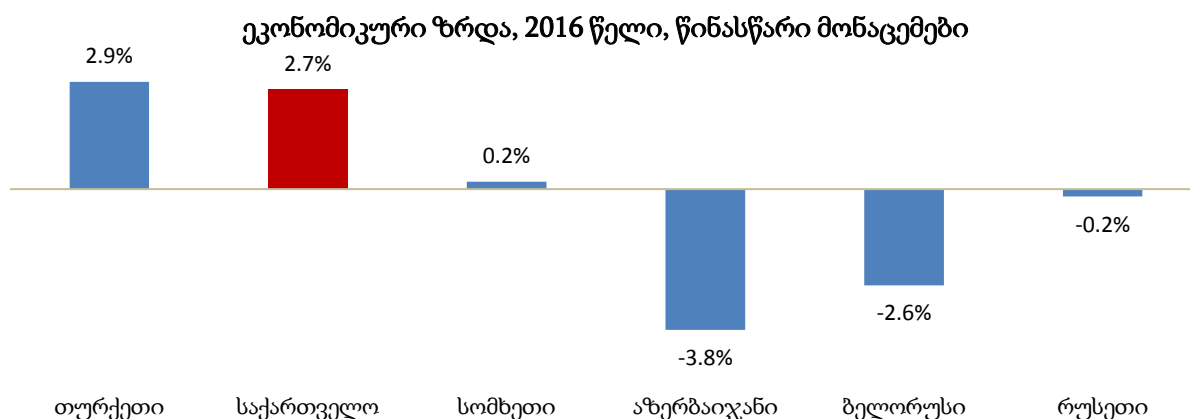
რეგიონში განვითარებული ეკონომიკური შოკების და გლობალური ეკონომიკური ზრდის შენელების ფონზე, 2015 წელს საქართველოში 2.9 პროცენტის ეკონომიკური ზრდა დაფიქსირდა.

წინასწარი შეფასებით, 2016 წლის რეალურმა ზრდამ 2.7 პროცენტი შეადგინა, ხოლო 2017 წლის I კვარტალში ანალოგიური მაჩვენებელი 5,1 პროცენტი იყო.

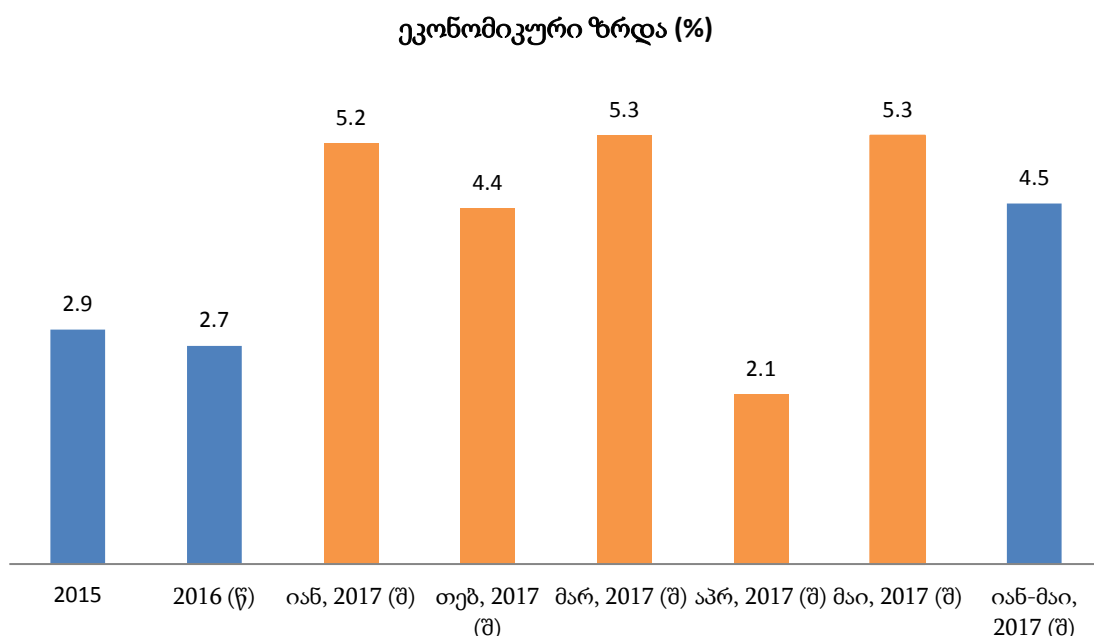
ეკონომიკური ზრდა საქართველოსა და მეზობელ ქვეყნებში

2016 წლის ბოლოს ეკონომიკური აქტივობა შენელდა რეგიონში, რის გამოც ეკონომიკური ზრდის შეფასებები შემცირდა ყველა ქვეყნისათვის. თუმცა, როგორც აღინიშნა, წინასწარი მონაცემებით, 2016 წელს საქართველოს ეკონომიკა 2.7 პროცენტით გაიზარდა და იგი ამ მაჩვენებლით ერთ-ერთი ლიდერია რეგიონში.

წინასწარი შეფასებით, 2017 წლის იანვარში მთლიანი შიდა პროდუქტის რეალური წლიური ზრდა 5.2 პროცენტს შეადგენდა, თებერვალში ზრდა იყო 4.4 პროცენტი, მარტში - 5.3 პროცენტი, აპრილში - 2.1 პროცენტი, ხოლო მაისში - 5.3 პროცენტი. პირველი ხუთი თვის ჯამში, წინა წლის ანალოგიურ პერიოდთან შედარებით ეკონომიკა 4.5 პროცენტით გაიზარდა.

2017 წლის პირველი კვარტლისთვის, მნიშვნელოვანი ზრდა დაფიქსირდა შემდეგ სექტორებში: მშენებლობა (ზრდა 21.6, წვლილი მთლიან ზრდაში 1.5%); დამამუშავებელი მრეწველობა (ზრდა 8.0, წვლილი 0.9); ტრანსპორტი (ზრდა 5.2, წვლილი 0.5%); კავშირგაბმულობა (ზრდა 11.5, წვლილი 0.5%); კომუნალური, სოციალური და პერსონალური მომსახურების განვითარება (ზრდა 7.9, წვლილი 0.4%); სასტუმროები და რესტორნები (ზრდა 8.7, წვლილი 0.3%); საფინანსო საქმიანობა (ზრდა 6.8, წვლილი 0.3%); ჯანმრთელობის დაცვა და სოციალური დახმარება (ზრდა 5.6, წვლილი 0.3%).

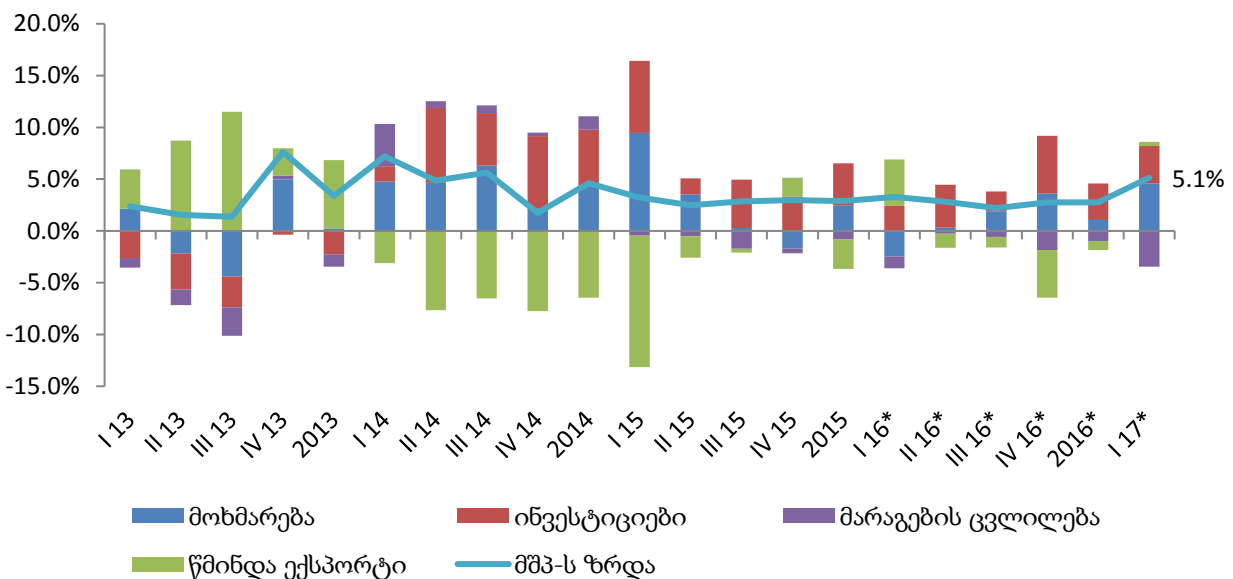

ეკონომიკური ზრდის სტრუქტურა

2016 წელს ეკონომიკურმა ზრდამ 2.7 პროცენტი შეადგინა, რაშიც ძირითადი წვლილი (3.5%) ინვესტიციებმა შეიტანა. ზრდაზე ასევე დადებითად იმოქმედა მოხმარების ზრდამ, თუმცა მისმა წვლილმა 1.1% შეადგინა. წინა წელთან შედარებით, რეალური მოხმარება 2016 წელს მხოლოდ 1.2 პროცენტით გაიზარდა, რაც მაღალი დოლარიზაციის ფონზე დოლარის გამყარების შედეგად სესხის მომსახურების

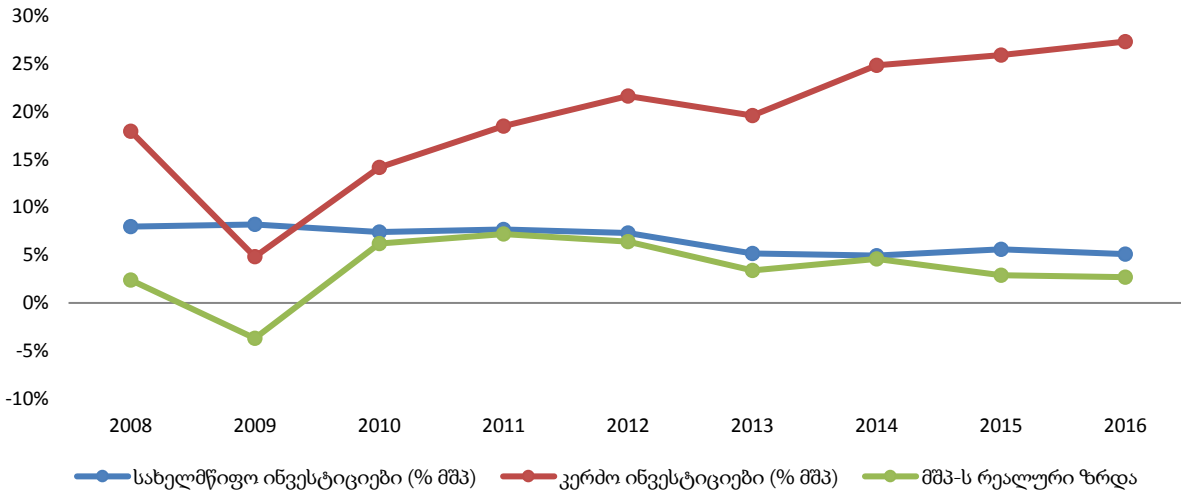
გართულებით იყო გამოწვეული. ეკონომიკურ ზრდაზე ნეგატიურად (-0.9%) იმოქმედა წმინდა ექსპორტმა, რაც საგარეო მოთხოვნის შოკით აიხსნება.

2017 წლიდან საქართველოში ეკონომიკური ვითარების გაუმჯობესება შეინიშნება. პარტნიორ ქვეყნებში შოკების მიღწევის ფონზე, გაიზარდა როგორც ექსპორტი, ისე ფულადი გზავნილები. დასტაბილურდა როგორც ნომინალური ეფექტური, ასევე ლარი-აშშ დოლარის გაცვლითი კურსი, რამაც მნიშვნელოვნად გააუმჯობესა მოლოდინები, რაც დადებითად აისახა ექსპორტზე, მოხმარებასა და მთლიანად ეკონომიკურ ზრდაზე. ჯამში, 2017 წლის პირველ კვარტალში ეკონომიკურმა ზრდამ 5.1 პროცენტი შეადგინა, რაშიც მოხმარების წვლილი 4.6 პროცენტული პუნქტი იყო, ინვესტიციების - 3.6 პროცენტული პუნქტი, წმინდა ექსპორტის - 0.4 პროცენტული პუნქტი, ხოლო მარაგების ცვლილების - -3.4 პროცენტული პუნქტი.

მთლიანი ინვესტიციების ძირითადი ნაწილი კერძო ინვესტიციებზე მოდის.

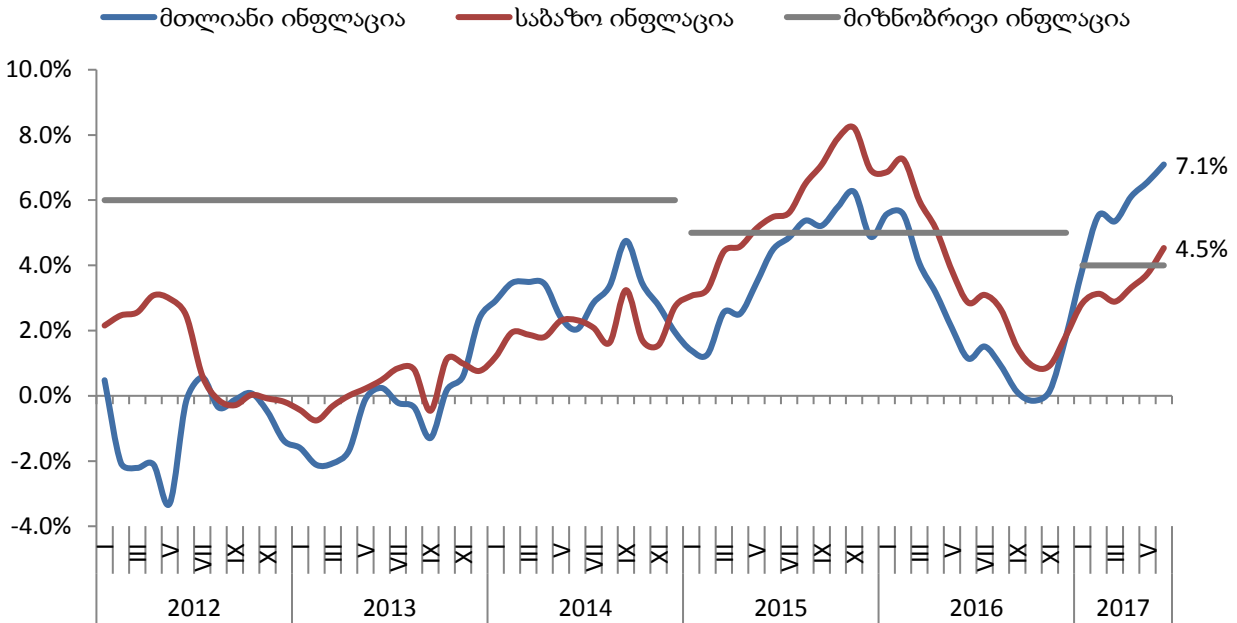
სახელმწიფო და კერძო ინვესტიციები

ფასების დონე

საქართველოს ეროვნული ბანკი მონეტარულ პოლიტიკას ინფლაციის თარგეთირების რეჟიმში ახორციელებს. 2016 წლისათვის ეროვნული ბანკის მიზნობრივი ინფლაციის მაჩვენებელი შეადგენდა 5 პროცენტს. მიუხედავად იმისა, რომ 2015 წლის ბოლოსათვის წლიურმა ინფლაციამ 4.9 პროცენტი შეადგინა, 2016 წელს ინფლაცია კლების ტენდენციით ხასიათდებოდა და აგვისტოს თვიდან ინფლაციის მაჩვენებელი 1 პროცენტზე დაბალ ნიშნულზე შენარჩუნდა. დეკემბერში ინფლაციის ტემპმა შედარებით მოიმატა და 1.8 პროცენტს გაუტოლდა, რაც მნიშვნელოვნად ჩამორჩებოდა მიზნობრივ მაჩვენებელს. აღნიშნულს განაპირობებდა ინფლაციის შემცირებული მოლოდინები და იმპორტირებული ინფლაცია: ფასების მკვეთრი შემცირება საწვავისა და სურსათის საერთაშორისო ბაზრებზე. ამავე პერიოდისთვის, საბაზო ინფლაცია 1.8 პროცენტს გაუტოლდა.

2017 წლის ინფლაციის მიზნობრივი მაჩვენებელი 4 პროცენტს შეადგენს. ივნისში, სამომხმარებლო ფასების ინდექსი საქართველოში 7.1 პროცენტით გაიზარდა. საბაზო ინფლაცია შესაბამის პერიოდში შეადგენდა 4.5 პროცენტს. რაც შეეხება საშუალო წლიური ინფლაციის დონეს, იგი 3.2 პროცენტის ნიშნულზეა.

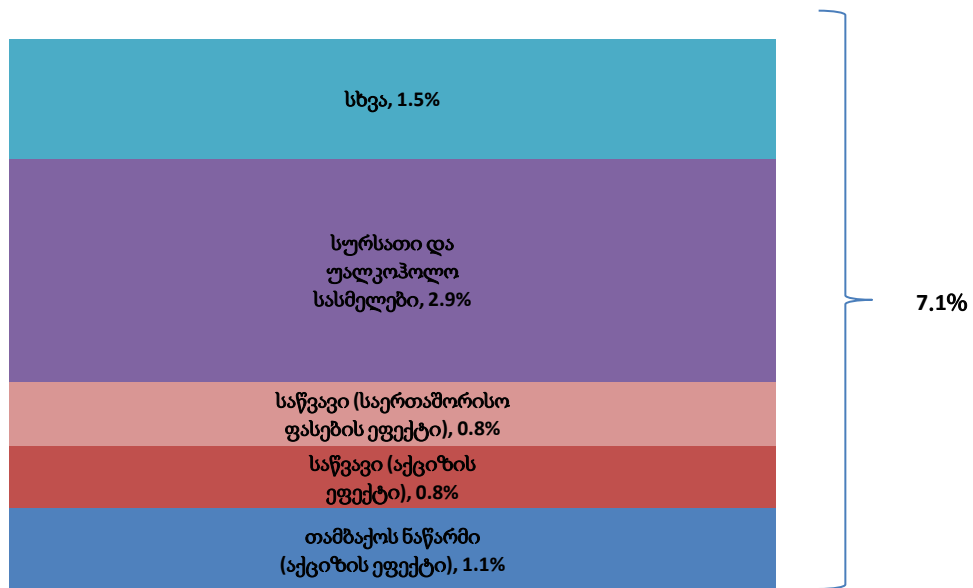

წლიური ინფლაციის ფორმირებაზე ძირითადი გავლენა იქონია ფასების ცვლილებამ შემდეგ ჯგუფებზე¹:

- სურსათი და უალკოჰოლო სასმელები: ფასები გაიზარდა 9.5 პროცენტით, რაც 2.87 პროცენტული პუნქტით აისახა მთლიანი ინდექსის ზრდაში. ფასები გაიზარდა შემდეგ ქვეჯგუფებზე: ბოსტნეული და ბაღიკული (33.7 პროცენტი), ხილი და ყურძენი (15.7 პროცენტი), რძე, ყველი და კვერცხი (11.0 პროცენტი), შაქარი, ჯემი და სხვა ტკბილეული (10.4 პროცენტი), ყავა, ჩაი და კაკაო (5.3 პროცენტი);
- ტრანსპორტი: ფასები მომატებულია 15.3 პროცენტით, რაც წლიურ ინფლაციაზე 1.92 პროცენტული პუნქტით აისახა. ფასები მომატებულია პირადი სატრანსპორტო საშუალებების ექსპლოატაციაზე (21.0 პროცენტი), სატრანსპორტო საშუალებების შეძენაზე (12.9 პროცენტი) და სატრანსპორტო მომსახურებაზე (4.6 პროცენტი);
- ალკოჰოლური სასმელები, თამბაქო: ფასები გაიზარდა 18.2 პროცენტით, რაც 1.18 პროცენტული პუნქტით აისახა მთლიანი ინდექსის ზრდაში. ჯგუფში ფასების მატება დაფიქსირდა როგორც თამბაქოს ნაწარმზე (36.8 პროცენტი), ასევე ალკოჰოლურ სასმელებზე (3.0 პროცენტი);
- ჯანმრთელობის დაცვა: ფასები გაიზარდა 7.4 პროცენტით, რაც 0.66 პროცენტული პუნქტით აისახა მთლიანი ინდექსის ზრდაში. ჯგუფში ფასების მატება დაფიქსირდა სამედიცინო პროდუქციის, აპარატურის და მოწყობილობების ქვეჯგუფზე (21.3 პროცენტი) და ამბულატორიულ სამედიცინო მომსახურებაზე (5.4 პროცენტი).

ინფლაცია ძირითადად განპირობებულია ერთჯერადი ფაქტორებით.

¹ წყარო: საქსტატი

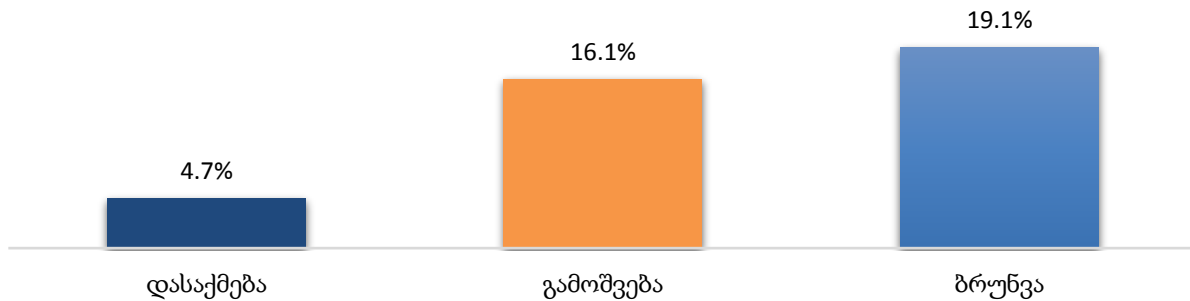

კერძო სექტორის როლი ეკონომიკურ ზრდაში

2016 წელს ბიზნეს სექტორის ბრუნვა, წინა წელთან შედარებით, 13.3 პროცენტით არის გაზრდილი. საწარმოთა მიერ გამოშვებული პროდუქციის ღირებულება 14.6 პროცენტით აღემატება 2015 წლის ანალოგიურ მაჩვენებელს. ბიზნეს სექტორის ბრუნვის მოცულობა 2017 წლის პირველ კვარტალში, გასული წლის შესაბამის პერიოდთან შედარებით 19.1%-ით გაიზარდა. ზრდის ტენდენციით ხასიათდება პროდუქციის გამოშვებაც და 16.1%-ით აღემატება წინა წლის შესაბამის პერიოდს.

2016 წელს ბიზნეს სექტორში 36.3 ათასი ადამიანით მეტი დასაქმდა, ვიდრე გასულ წელს. სულ დასაქმებულთა რაოდენობამ 621 ათასი შეადგინა. 2017 წლის პირველ კვარტალში დასაქმდა 605.0 ათასი კაცი, რაც გასული წლის შესაბამისი პერიოდის მაჩვენებელს 4.7%-ით აღემატება.

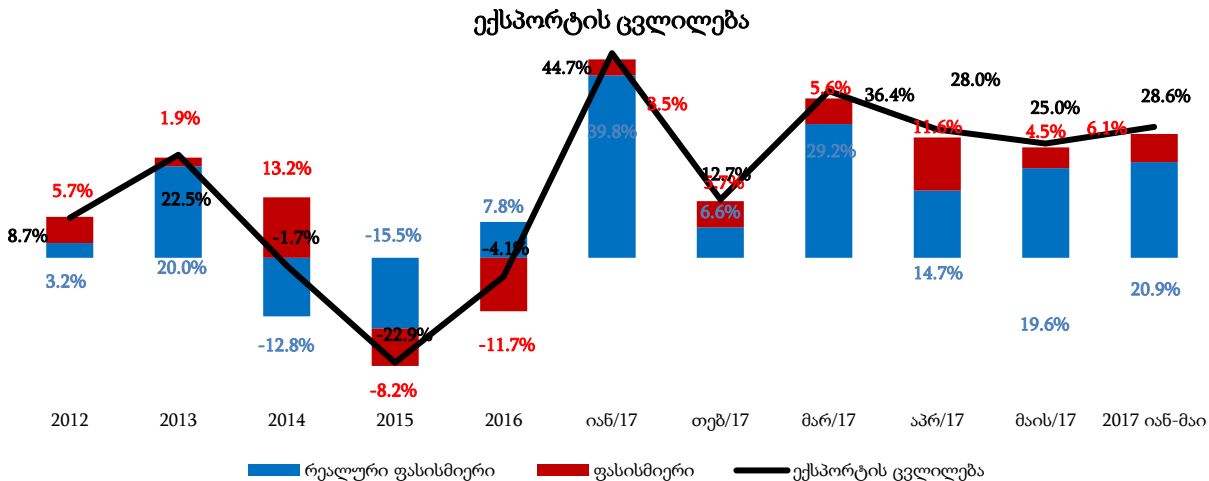
ბიზნეს სექტორი, 2017 წელი I კვარტალი

საგარეო ვაჭრობა

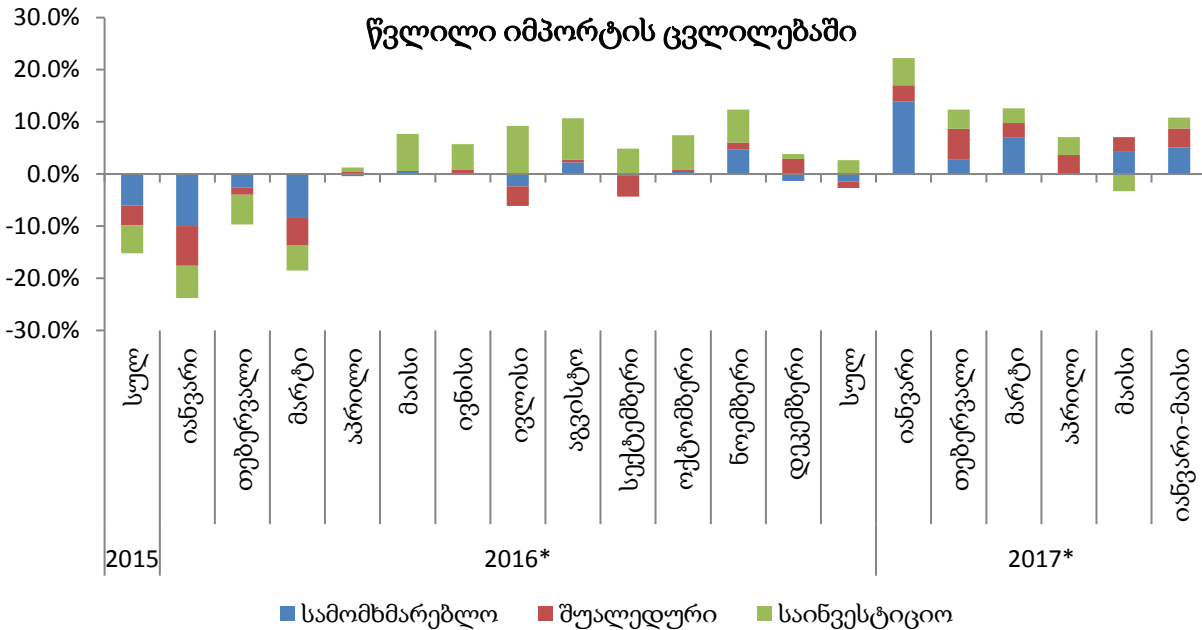
რეალურ გამოხატულებაში 2016 წლის მანძილზე ექსპორტი ზრდადი ტემპებით იზრდებოდა. პირველ კვარტალში რეალურმა ექსპორტმა თითქმის 7 პროცენტით მოიმატა, მეოთხე კვარტალში კი რეალური ზრდა უკვე 10.5 პროცენტს შეადგენდა. ჯამში 2016 წელს რეალური ექსპორტი 7.8 პროცენტით გაიზარდა. სექტემბრიდან ზრდა უკვე მიღებულ შემოსავლებზეც აისახა, როდესაც ექსპორტი ნომინალურ გამოხატულებაში 8.3 პროცენტის ოდენობით გაიზარდა. ოქტომბერში ნომინალური მოცულობის ექსპორტი მცირედით, 0.8 პროცენტით გაიზარდა. მაღალი, 16.8 პროცენტიანი ზრდა დაფიქსირდა ნოემბერში, ხოლო დეკემბერში ექსპორტი ნომინალურად წინა წლის შესაბამის თვესთან შედარებით 5.1 პროცენტით გაიზარდა. წლის განმავლობაში, ექსპორტი წლიურად 4.1 პროცენტით შემცირდა.

2017 წლის იანვარში ექსპორტის მკვეთრი ზრდა დაფიქსირდა და 44.7 პროცენტი შეადგინა, თებერვალში ზრდა 13.0 პროცენტი იყო, მარტში 36.4 პროცენტი, აპრილში 28.0, ხოლო მაისში 25.0. ჯამურად, 2017 წლის იანვარ-მაისში ექსპორტის ზრდამ ნომინალურ გამოხატულებაში 28.7 პროცენტი შეადგინა. მნიშვნელოვანი ზრდა დაფიქსირდა ფეროშენადნოების (წვლილი ზრდაში 7.4 პროცენტული პუნქტი), სპილენძის მადნებისა და კონცენტრატების (წვლილი ზრდაში 5.6 პროცენტული პუნქტი), ყურძნის ნატურალური ღვინოების (წვლილი ზრდაში 2.3 პროცენტული პუნქტი) და მედიკამენტების ექსპორტში (წვლილი ზრდაში 1.9 პროცენტული პუნქტი), სპირტიანი სასმელები (წვლილი ზრდაში 1.5 პროცენტული პუნქტი). ზრდა მნიშვნელოვნად განპირობებულია ექსპორტის რეალური ზრდით, რომელიც პირველ ხუთ თვეში დაახლოებით 21 პროცენტს შეადგენს.

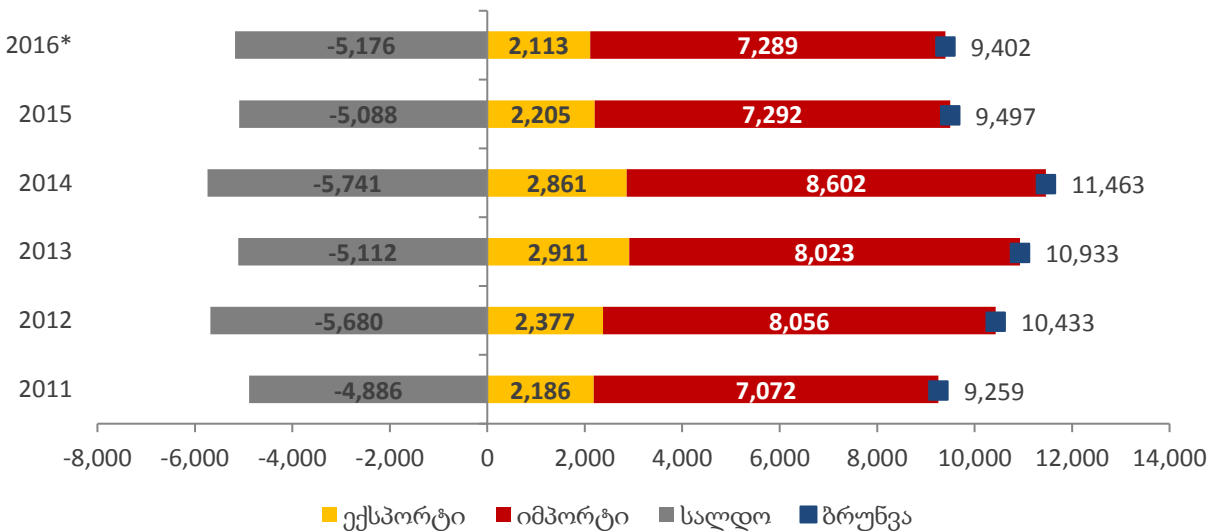
2015 წლის მეორე კვარტლიდან გაცვლითი კურსის გაუფასურების ფონზე დაიწყო იმპორტის კორექტირება და იმპორტის შემცირების ტენდენცია 2016 წლის მაისამდე გაგრძელდა. მაისიდან საინვესტიციო საქონლის იმპორტის მნიშვნელოვანმა ზრდამ, რაც ძირითადად მანქანა-დანადგარების (მათ შორის: გენერატორების, სამედიცინო აპარატურის, გამომთვლელი მანქანების, სამრეწველო დანადგარების და ა.შ) იმპორტის ზრდით იყო გამოწვეული, მთლიანი იმპორტის ზრდა განაპირობა. ასევე, პერიოდულად მაღალი იყო შუალედური საქონლის იმპორტის (მათ შორის მანქანა დანადგარების ნაწილების და საწვავი და საცხები მასალების) ზრდა. ბოლო სამი თვის განმავლობაში მნიშვნელოვანი წვლილი შეიტანა სამომხმარებლო საქონლის იმპორტის ზრდამ, რაც ნავთობპროდუქტების იმპორტს უკავშირდება. ჯამურად, წლის განმავლობაში დადებითი წვლილი მხოლოდ საინვესტიციო საქონლის იმპორტის შემთხვევაში ფიქსირდება.

ჯამურად, იმპორტში 10.8 პროცენტიანი ზრდა დაფიქსირდა 2017 წლის იანვარ-მაისში. მაღალი ზრდა დაფიქსირდა სამომხმარებლო საქონლის იმპორტში, რაც უმთავრესად ნავთობპროდუქტების იმპორტის მატებით არის განპირობებული. ასევე მნიშვნელოვნად გაიზარდა როგორც შუალედური, ასევე საინვესტიციო საქონლის იმპორტი, რომელმაც ხუთი თვის ზრდაში 2,1%-იანი წვლილი შეიტანა.

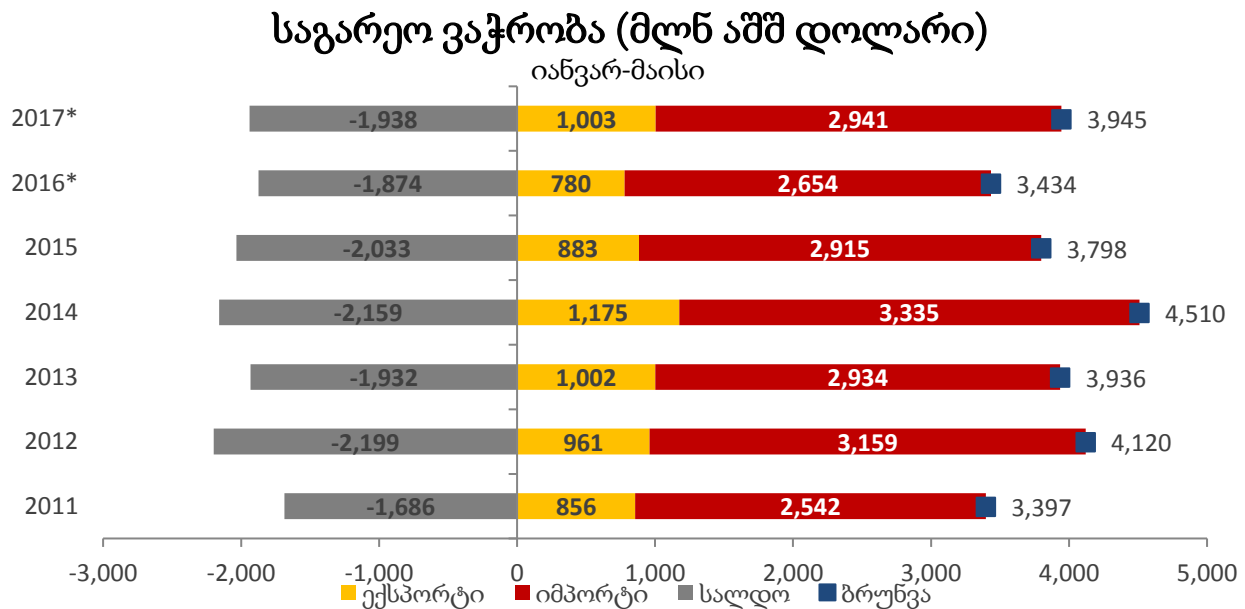
2016 წელს, წინა წელთან შედარებით ექსპორტი 4.1 პროცენტით შემცირდა და 2,114 მლნ. აშშ დოლარი შეადგინა. ამავე პერიოდში ექსპორტმა, რეექსპორტის გარეშე, 1,658 მლნ. აშშ დოლარი შეადგინა, რაც 1.0 პროცენტით აღემატება წინა წლის შესაბამისი პერიოდის მაჩვენებელს. 2016 წელს 0.7 პროცენტით შემცირდა იმპორტი და 7,234 მლნ. აშშ დოლარი შეადგინა. ჯამში, სავაჭრო ბალანსი გაუარესდა 43 მლნ აშშ დოლარის ოდენობით.

სავაჭრო ვაჭრობა (მლნ აშშ დოლარი)

2017 წლის ხუთ თვეში ექსპორტი 28.6 პროცენტით გაიზარდა, რაც ნომინალურად 223 მლნ აშშ დოლარს შეადგენს. ამავე პერიოდში იმპორტის ზრდა 10.8

პროცენტი, ანუ 287 მლნ აშშ დოლარი იყო. შედეგად, სავაჭრო ბალანსი დაახლოებით 64 მლნ აშშ დოლარით გაუარესდა წინა წლის ანალოგიურ პერიოდთან შედარებით.

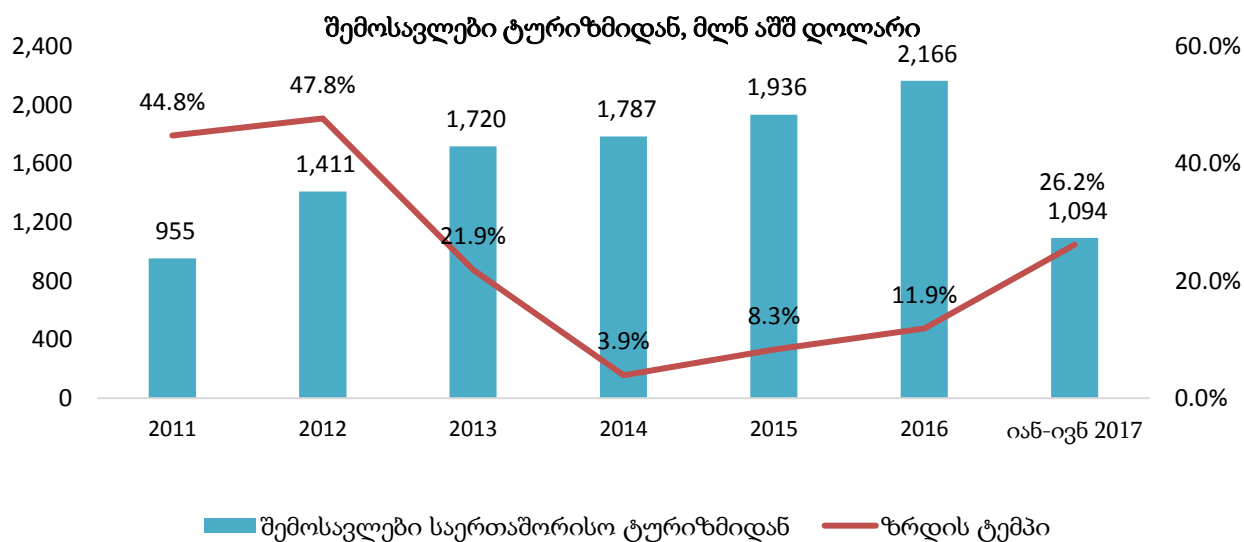
ტურიზმი

2016 წელს საერთაშორისო ტურიზმიდან შემოსავლები 11.9 პროცენტით გაიზარდა და მიმდინარე წელს დაახლოებით 230 მილიონი აშშ დოლარით მეტი სავალუტო შემოდიანება დააგენერირა წინა წელთან შედარებით.

2016 წელს საერთაშორისო ტურიზმიდან მიღებულმა შემოსავლებმა პირველად გადააჭარბა 2 მლრდ აშშ დოლარს და ბოლო 5 წლის განმავლობაში ტურიზმი ეკონომიკის ერთ-ერთ მნიშვნელოვან სექტორად ჩამოყალიბდა.

2017 წლის პირველ ექვს თვეში, საქართველოს 2 996 ათასი ვიზიტორი ეწვია, რაც გასული წლის ანალოგიურ მონაცემს 13.7 პროცენტით აღემატება.

იანვარ-ივნისში ტურიზმიდან მიღებულმა შემოსავლებმა 1 094 მლნ ლარი შედგინა, რაც 26.2 პროცენტით აღემატება გასული წლის მაჩვენებელს.

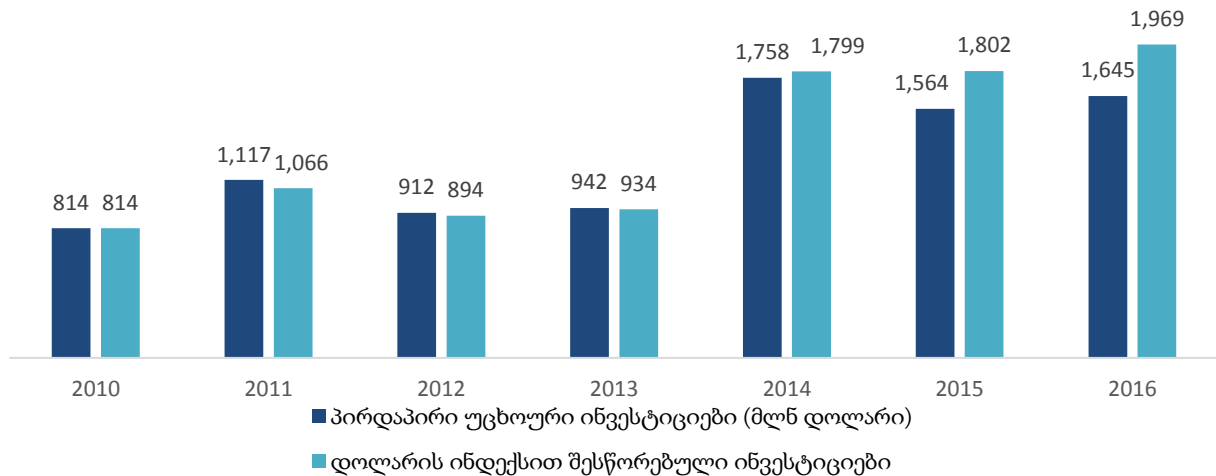
პირდაპირი უცხოური ინვესტიციები

ბოლო სამი წლის განმავლობაში საქართველოში პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების მნიშვნელოვანი ზრდა დაფიქსირდა. პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების მოცულობამ 2016 წელს წინასწარი მონაცემებით 1 645.4 მლნ. აშშ დოლარი შეადგინა, რაც 5.2 პროცენტით მეტია 2015 წლის მონაცემთან შედარებით.

წინასწარი მონაცემებით, პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების მოცულობამ 2017 წლის I კვარტალში 403.3 მლნ. აშშ დოლარი შეადგინა, რაც 2016 წლის I კვარტალის წინასწარ მონაცემებზე 3.7 პროცენტით მეტია.

პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების ზრდის რეალური მაჩვენებელი კიდევ უფრო მთამბეჭდავია. ბოლო პერიოდში ძლიერი დოლარის ფაქტორის გათვალისწინებით პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების დოლარში აღრიცხვა მის რეალურ ზრდის ტემპებს არასაკმარისად ასახავს. რეალური დინამიკის უფრო ზუსტად ასახვისათვის მნიშვნელოვანია შევხედოთ დოლარის ინდექსით შესწორებულ პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების მაჩვენებელს. აღნიშნული მაჩვენებლის მიხედვით 2016 წელს ზრდა წინა წელთან შედარებით 9.2 პროცენტს შეადგენს.

პირდაპირი უცხოური ინვესტიციები

2016 წელს, პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების ყველაზე დიდი წილი - 39.2 პროცენტი ტრანსპორტსა და კავშირგაბმულობაში განხორციელდა, 12.3 პროცენტი - ენერგეტიკის სექტორში, ხოლო 9.9 პროცენტი - მშენებლობაში. საფინანსო სექტორში განხორციელებულმა ინვესტიციებმა - 8.3 პროცენტი, დამამუშავებელ მრეწველობაში - 7.3 პროცენტი, სასტუმროებსა და რესტორნებში - 6.7 პროცენტი, ხოლო უძრავ ქონებაში - 4.2 პროცენტი შეადგინა.

რაც შეეხება 2017 წელს, წინასწარი მონაცემებით I კვარტალში, პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების ყველაზე დიდი წილი - 35 პროცენტი ტრანსპორტსა და კავშირგაბმულობაში განხორციელდა, უძრავ ქონებაში - 19.9 პროცენტი, საფინანსო სექტორში - 19.7 პროცენტი, მშენებლობაში - 13.8 პროცენტი, სასტუმროებსა და რესტორნებში - 3.9 პროცენტი, სამთომომპოვებით მრეწველობაში - 2.1 პროცენტი, ხოლო ენერგეტიკაში - 1.7 პროცენტი.

2017 წლის I კვარტალში OECD-ს (ეკონომიკური თანამშრომლობისა და განვითარების ორგანიზაცია) ქვეყნებიდან განხორციელებულმა პირდაპირმა უცხოურმა ინვესტიციებმა მთლიანი პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების 41.9 პროცენტი შეადგინა.

აღსანიშნავია პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების დივერსიფიკაციის ზრდა ახალ სექტორებში ინვესტირებით. მაგალითად, 2015 წელს დაფიქსირდა ჯანმრთელობის დაცვაში განხორციელებული ინვესტიციების მკვეთრი ზრდა წინა წლებთან შედარებით. 2016 წელს კი 2015 წელთან შედარებით გაზრდილია ინვესტიცია ენერგეტიკის სექტორში. ენერგეტიკაში განხორციელებულმა პირდაპირმა უცხოურმა ინვესტიციებმა მთლიანი FDI-ის 12.3 პროცენტი შეადგინა.

2016 წელს ჯამურად OECD-ს ქვეყნებიდან განხორციელებულმა პირდაპირმა უცხოურმა ინვესტიციებმა მთლიანი პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების 46.5 პროცენტი შეადგინა.

უმსხვილესი პირდაპირი ინვესტორი ქვეყნების სამეულში კი პირველ ადგილზე აზერბაიჯანია 35.2 პროცენტით, მეორე ადგილზე - თურქეთი 16.6 პროცენტით, ხოლო მესამე ადგილზე - გაერთიანებული სამეფო 7.3 პროცენტით.

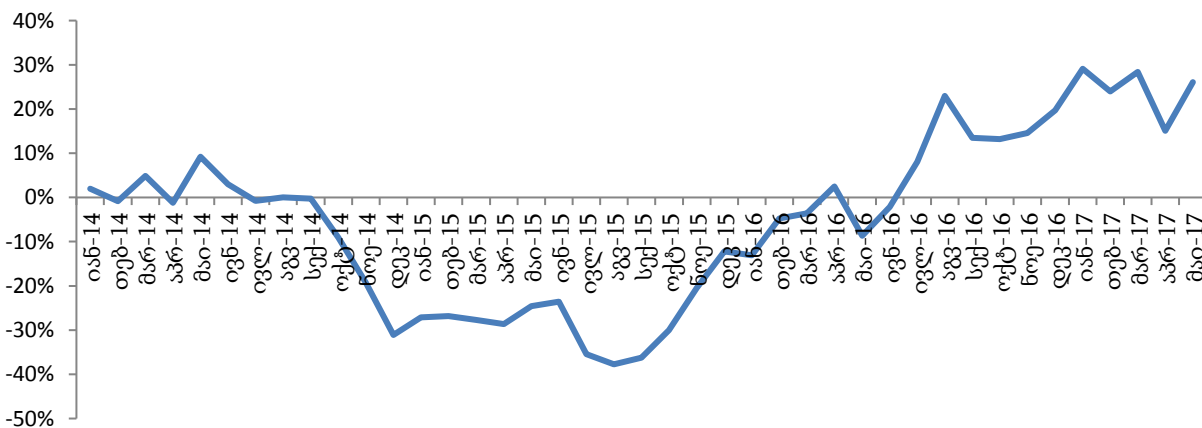
მნიშვნელოვანია, რომ 2016 წელს რეინვესტირებაში დაფიქსირდა უმაღლესი მაჩვენებელი და შეადგინა პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების 32 პროცენტი, რაც აჩვენებს, რომ სახელმწიფოს ეკონომიკური პოლიტიკა და გაუმჯობესებული ბიზნეს გარემო დადებითად აღიქმება ინვესტორების მიერ და მეტი ინვესტორი აგრძელებს ბიზნეს გეგმებს საქართველოში. მიმდინარე ეკონომიკური პოლიტიკა და რეფორმები რეინვესტორების მაღალი დონის შენარჩუნებისა და საშუალო და გრძელვადიანი პერიოდის ზრდის წინაპირობაა.

ფულადი გზავნილები

2016 წლის მეორე ნახევრიდან ფულადი გზავნილების მოცულობა მნიშვნელოვნად იზრდება. 2016 წლის ივლისში ფულადი გზავნილები გაიზარდა 8 პროცენტით, წლის მაქსიმალური ზრდა დაფიქსირდა აგვისტოში - 23.0 პროცენტი, ნოემბერში ეს მაჩვენებელი იყო 14.6 პროცენტი, ხოლო დეკემბერში ფულადი გზავნილები 19.7 პროცენტით გაიზარდა. ჯამურად, 2016 წელს წმინდა ფულადი გზავნილების წინა წელთან შედარებით 5.3 პროცენტით გაიზარდა.

2017 წლის იანვარში წმინდა ფულადი გზავნილების ზრდა იყო 29.1 პროცენტი, თებერვალში ზრდამ 23.9 პროცენტი შეადგინა, მარტში - 28.4 პროცენტი, აპრილში - 15.1 პროცენტი, ხოლო მაისში - 26.1 პროცენტი. 2017 წლის იანვარ-მაისში ფულადი გზავნილები 24.2 პროცენტით მეტი იყო წინა წლის იგივე პერიოდთან შედარებით.

წმინდა ფულადი გზავნილების წლიური ცვლილება

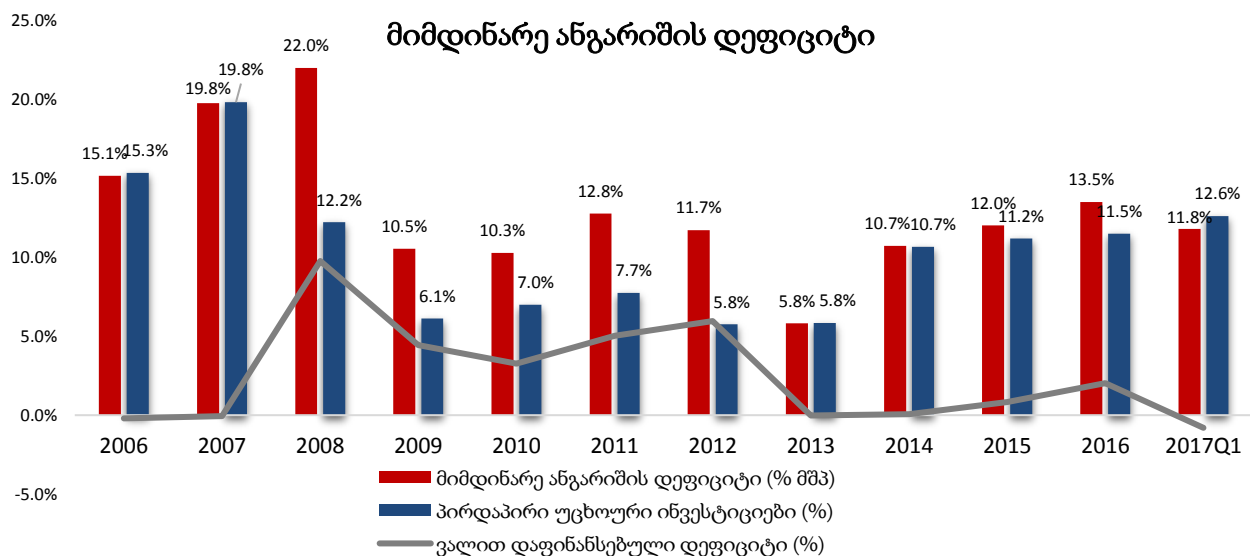
იანვარ-მაისში უცხოური ვალუტის შემოდინება გზავნილების სახით გაიზარდა 86.4 მილიონი აშშ დოლარით 2016 წლის იგივე პერიოდთან შედარებით.

საერთო ჯამში, 2017 წლის პირველ ხუთ თვეში, საქონლის ექსპორტის, ტურიზმისა და გზავნილების გზით უცხოური ვალუტის შემოდინება გაიზარდა 310 მილიონი აშშ დოლარით. ამავე პერიოდში 253.6 მილიონი აშშ დოლარით გაიზარდა იმპორტისთვის თანხების გადინება. შედეგად, 2017 წლის პირველ ხუთ თვეში მიმდინარე ანგარიშზე დადებითი გავლენა შეინიშნა.

მიმდინარე ანგარიშის ბალანსი

მიმდინარე ანგარიშის მაღალი დეფიციტი საქართველოს ეკონომიკის მონყვლადობის ერთ-ერთ მთავარ წყაროს წარმოადგენს.

2014 წელს მ/ა დეფიციტმა მშპ-ის 10.7 პროცენტი და 1,769 მლნ აშშ დოლარი შეადგინა. 2015 წელს მ/ა დეფიციტი შემცირდა ნომინალურ გამოხატულებაში, თუმცა გაიზარდა მისი მშპ-სთან ფარდობის მაჩვენებელი მნიშვნელოვანი ეფექტის გამო, აშშ დოლარში გამოსახული მშპ-ის შემცირების შედეგად. 2015 წელს მიმდინარე ანგარიშის დეფიციტმა მშპ-ის 12.0 პროცენტი შეადგინა, 2016 წელს გაიზარდა აშშ დოლარში გამოსახული მშპ, თუმცა ასევე გაიზარდა მიმდინარე ანგარიშის დეფიციტი ნომინალურ გამოხატულებაში, რის შედეგადაც 2016 წლის დეფიციტმა შეადგინა მშპ-ს 13.5%.

საკრედიტო რეიტინგები

საქართველო აგრძელებს თანამშრომლობას საერთაშორისო სარეიტინგო კომპანიებთან „Standard & Poor’s“, „Fitch“ და „Moody’s“. ჩვენი ქვეყანა ინარჩუნებს

სტაბილურ რეიტინგს, ამჟამად საქართველოს Standard & Poor's“-თან, „Fitch“-თან „BB- “ და Moody's“-თან „Ba3“ სტაბილური რეიტინგი აქვს.

Fitch-მა გამოაქვეყნა საქართველოს რეიტინგის შეფასება, რომლის თანახმადაც ძლიერ მხარეებს მიეკუთვნება მცურავი გაცვლითი კურსის რეჟიმი, მაღალი ზრდა ტურიზმის სექტორში და ასევე გაჯანსაღება ფულადი გზავნილების თვალსაზრისით. ანგარიშის თანახმად, წამოწყებული მნიშვნელოვანი საგადასახადო რეფორმა წაახალისებს ეკონომიკურ ზრდას საშუალოვადიან პერიოდში. საქართველოს მოწყვლად მხარეებად მიჩნეულია: მიმდინარე ანგარიშის დეფიციტისა და ქვეყნის საგარეო ვალის მაღალი მაჩვენებელი.

მიმდინარე წლის 28 მარტს სარეიტინგო კომპანია Moody's-მა საქართველოს სუვერენული საკრედიტო რეიტინგი უცვლელ, Ba3 სტაბილურ დონეზე დატოვა.

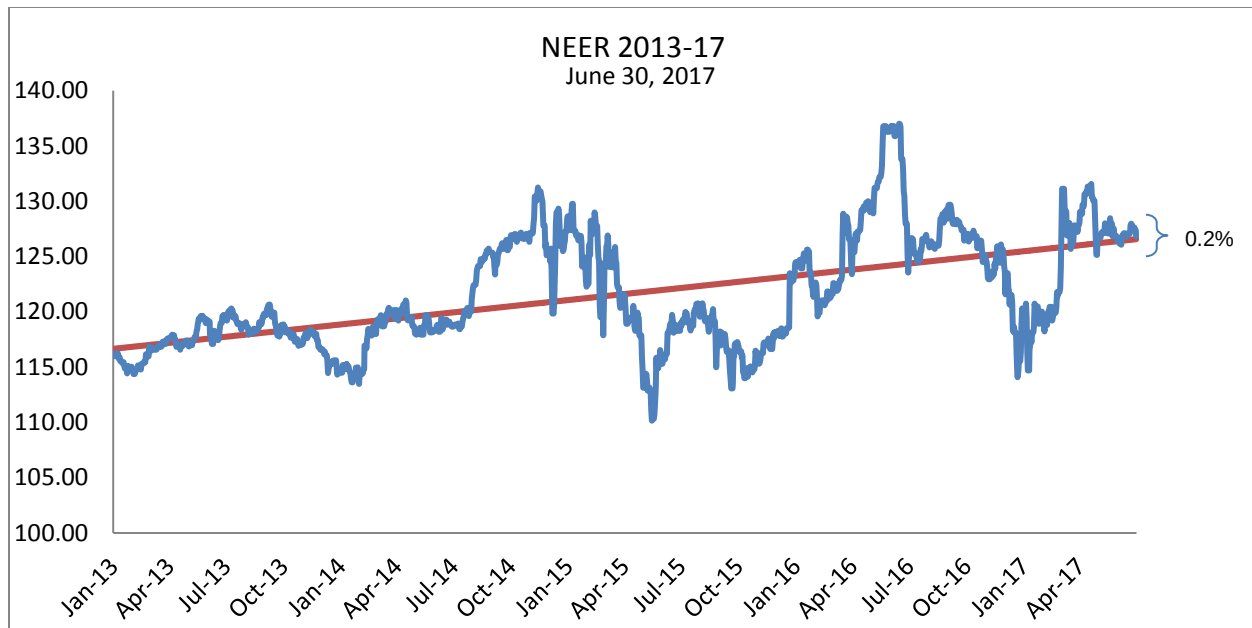
სარეიტინგო კომპანიის განცხადებით რეიტინგზე დადებითად იმოქმედა ისეთმა ფაქტორებმა, როგორიცაა საშუალოდ ეკონომიკური ზრდის მაღალი ტემპი, ძლიერი და განვითარებადი ინსტიტუტები და სახელმწიფო ვალის მისაღები დონე. მოწყვლად მხარეებად მიჩნეულია ერთ სულ მოსახლეზე მთლიანი შიდა პროდუქტის შედარებით დაბალი დონე, სახელმწიფო და კერძო ვალის მაღალი დოლარიზაცია და გეოპოლიტიკური რისკები.

საერთო ჯამში, საქართველო სუვერენული საკრედიტო რეიტინგი, რეგიონში გაუარესებული ეკონომიკური გარემოს მიუხედავად სტაბილურ დონეზე დარჩა, რაც სწორი პოლიტიკის გატარებით (მცურავი სავალუტო კურსი, ინფლაციის თარგეთირება, კონტრ-ციკლური ფისკალური პოლიტიკა, საგარეო სავაჭრო ბარიერების მოხსნა და ექსპორტის დივერსიფიცირება, ევროკავშირთან ასოცირების შეთანხმება) შემცირებული რისკებისა და საშუალოვადიანი პერსპექტივების დამსახურებაა.

გაცვლითი კურსი

2017 წლის მეორე კვარტალიდან ლარის ნომინალური ეფექტური კურსი გამყარების ტენდენციით ხასიათდება.

30 ივნისის მდგომარეობით, 2017 წლის 1 იანვართან შედარებით, ლარის ნომინალური ეფექტური გაცვლითი კურსი 5.7 პროცენტით, გასული წლის 1 იანვართან შედარებით კი 1.9 პროცენტითაა გამყარებული. რაც შეეხება რეალურ ეფექტურ გაცვლით კურსს, 2017 წლის მაისის მდგომარეობით მისი წლიური გამყარების ტემპი 8.0 პროცენტს, ხოლო 2017 წლის იანვართან შედარებით 4,1 პროცენტს შეადგენს.

	30 Jun 2017 - 1 Jan 2017		30 Jun 2017 - 1 Jan 2016	
Euro	▲	1.8%	▼	-4.8%
US Dollar	▲	10.0%	▼	-0.4%
Turkish Lira	▲	9.4%	▲	19.4%
Russian Ruble	▲	5.4%	▼	-20.3%
NEER	▲	5.7%	▲	1.9%
REER (May 2017)	▲	8.0%	▲	4.1%

უმუშევრობის დონე

2016 წელს უმუშევრობის დონე 0.2 პროცენტული პუნქტით შემცირდა და 11.8 პროცენტი შეადგინა. უნდა აღინიშნოს, რომ 2016 წელს უმუშევრობის დონემ ბოლო წლების განმავლობაში ყველაზე დაბალ ნიშნულს მიაღწია.

დასაქმების ზრდა ძირითადად სამუშაო ძალის შემცირების შედეგია. დასაქმებულთა რაოდენობა 16 ათასი დასაქმებულთა შემცირდა. თვითდასაქმებაც შემცირებულია, თუმცა კლება 7.2 ათას თვითდასაქმებულს შეადგენს.

ბიუჯეტის საგადასახადო შემოსავლები

2016 წელს ფაქტიური საგადასახადო შემოსავლების მოზილიზება 775.2 მლნ ლარით აღემატება 2015 წლის შესაბამის პერიოდს, რაც 9.7 პროცენტს შეადგენს,

ხოლო წლის გეგმიური მაჩვენებელი შესრულდა 100.5 პროცენტით და გადაჭარბებამ 46.1 მლნ ლარი შეადგინა.

2017 წლის იანვარ-ივნისში ბიუჯეტში გადასახადების სახით მობილიზებულია 4 748.2 მლნ ლარი, რაც წინა წლის შესაბამის პერიოდთან შედარებით 14.2 პროცენტით (590.4 მლნ ლარი) მეტია. გადაჭარბებით შესრულდა 2017 წლის გადასახადების პირველი კვარტლის საპროგნოზო მაჩვენებელიც.

გადასახადების იანვარ-ივნისის საპროგნოზო მაჩვენებელი განისაზღვრა 4 505.0 მლნ ლარით, მობილიზებულ იქნა 4 748.2 ათასი ლარი, ანუ საპროგნოზო მაჩვენებლის 105.4%, გადაჭარბება 243.2 მლნ ლარს შეადგენს.

- საშემოსავლო გადასახადის სახით მობილიზებულია 1 460.6 მლნ ლარი, რაც საპროგნოზო მაჩვენებლის (1 454.0 მლნ ლარი) 100.5%-ია.
- მოგების გადასახადის სახით მობილიზებულია 490.1 მლნ ლარი, რაც საპროგნოზო მაჩვენებლის (391.0 მლნ ლარი) 125.3%-ია. მათ, შორის BP თანხა შეადგენს - 133.0 მლნ ლარს.
- დამატებული ღირებულების გადასახადის სახით მობილიზებულია 1 914.9 მლნ ლარი, რაც საპროგნოზო მაჩვენებლის (1 651.0 მლნ ლარი) 116.0%-ია.
- აქციზის სახით მობილიზებულია 660.9 მლნ ლარი, რაც საპროგნოზო მაჩვენებლის (742.0 მლნ ლარი) 89.1%-ია. 2017 წლიდან მოხდა ზოგიერთ აქციზური პროდუქციაზე აქციზის განაკვეთების ზრდა (ნავთობპროდუქტებზე, სიგარეტზე, მსუბუქ ავტომობილებზე). შედეგად, წინა წლის შესაბამის პერიოდთან შედარებით მობილიზებულია 168.4 მლნ ლარით მეტი.
- იმპორტის გადასახადის სახით მობილიზებულია 34.4 მლნ ლარი, რაც საპროგნოზო მაჩვენებლის (36.0 მლნ ლარი) 95.6%-ია.
- ქონების გადასახადის სახით მობილიზებულია 283.8 მლნ ლარი.

სხვა გადასახადი შეადგენს -96.4 მლნ ლარს.

სახელმწიფო ვალი

სახელმწიფო ვალმა 2016 წლის ბოლოსთვის შეადგინა მშპ-ს 44.6% (აქედან საგარეო ვალი იყო 35.6%), როდესაც 2015 წლის ბოლოსთვის ეს მაჩვენებელი იყო 41.4% (საგარეო ვალი - 32.5%). ვალის ზრდა 2015 და 2016 წლებში ძირითადად გამოწვეული იყო გაცვლითი კურსის ცვლილებით. საშუალოვადიან პერიოდში სახელმწიფო ვალი მშპ-სთან მიმართებაში 45 პროცენტის ქვემოთ მოექცევა. სახელმწიფო ვალის საბაზრო ღირებულება 2016 წლის დეკემბრისთვის იყო 32% (მოიცავს ისტორიულ ვალს, 2016 წლის ბოლოსთვის მშპ-ს 1%), რადგან ჩვენი ვალის მნიშვნელოვანი ნაწილი აღებულია შეღავათიანი პირობებით.

ამასთანავე, კაპიტალის ბაზრის განვითარებასთან ერთად გაიზრდება სახაზინო ფასიანი ქაღალდების გამოშვება, რაც ხელს შეუწყობს საგარეო დაფინანსების საჭიროების შემცირებას და მთლიან ვალში საშინაო ვალის წილის ზრდას.

2017 წლის პირველი კვარტალის მდგომარეობით, სახელმწიფო ვალი მშპ-ს 41.6 პროცენტს შეადგენს (ბოლო ოთხი კვარტალის მშპ-ს მიხედვით), რაც 3.0 პროცენტული პუნქტით ნაკლებია გასული კვარტალის მაჩვენებელთან შედარებით.

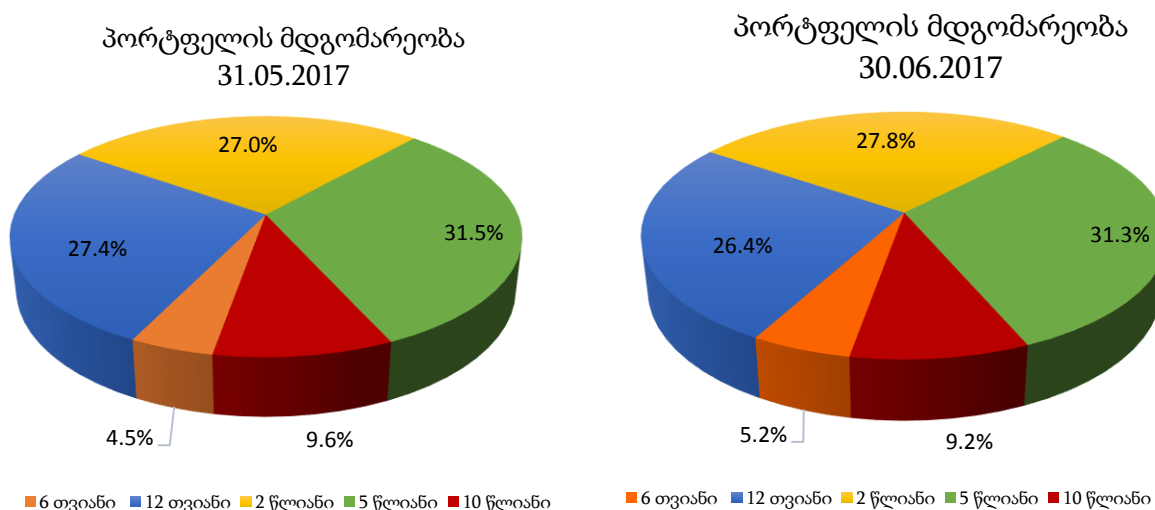
სახელმწიფო ფასიანი ქაღალდების ბაზარი

2017 წლის ივნისში ჩატარდა 5 აუქციონი, ჯამური ემისიით 180 მლნ ლარი, რომლის საშუალო შეწონილმა საპროცენტო განაკვეთმა 7.55% შეადგინა.

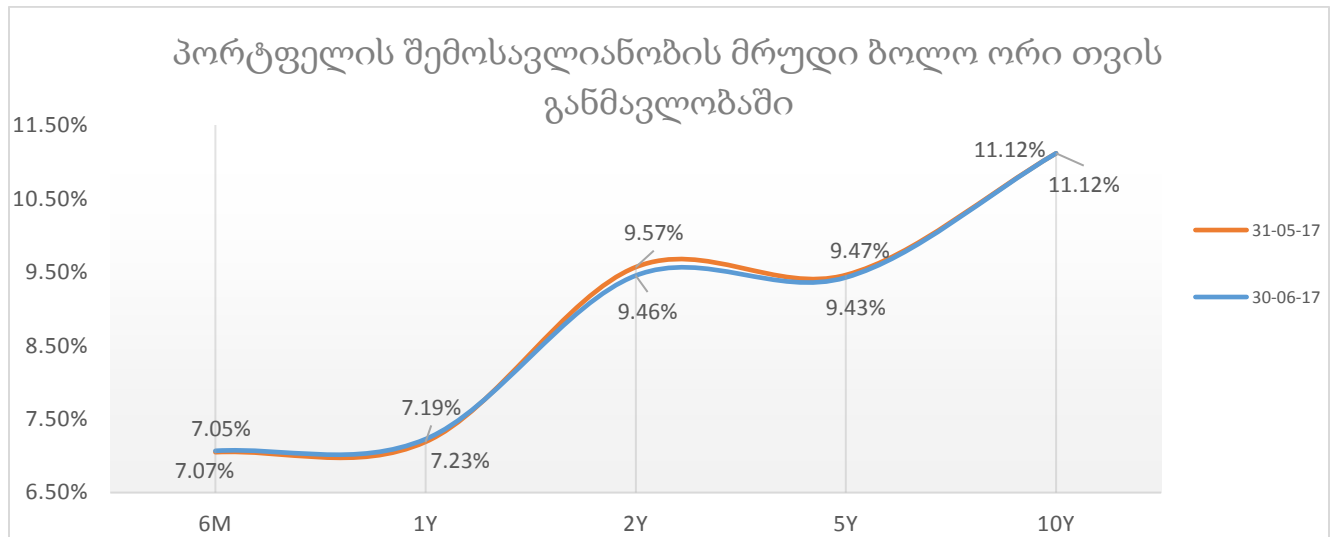
გამოშვებულ იქნა 6 და 12 თვის ვადიანობის სახაზინო ვალდებულებები, 2 და 5 წლის ვადიანობის სახაზინო ობლიგაციები. დაიფარა 100 მლნ ლარის მოცულობის 12 თვის ვადიანობის სახაზინო ვალდებულებები.

	6M	1Y	2Y	5Y	10Y	სულ
ემისიის მოცულობა	20	100	40	20	0	180
საშუალო შეწონილი განაკვეთი	7.167	7.420	7.739	8.228	0	7.55
დაფარვა	0	100	0	0	0	100
სხვაობა	20	0	40	20	0	80

ფასიანი ქაღალდების პორტფელის სტრუქტურამ უმნიშვნელო ცვლილება განიცადა.

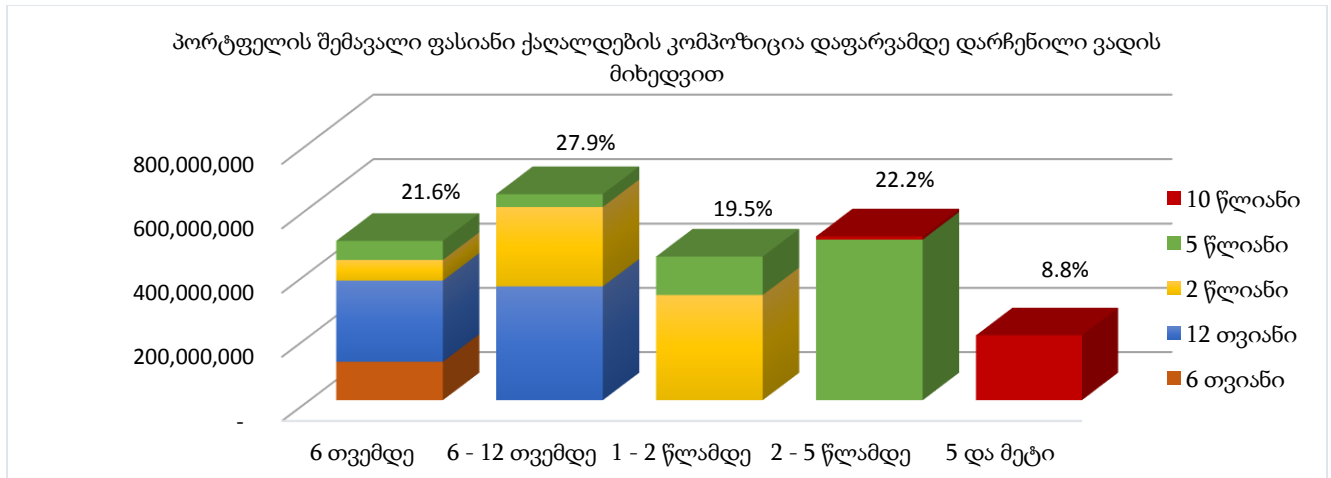
პორტფელში შემავალი მოკლევადიანი სახაზინო ქაღალდების საშუალო შეწონილმა პროცენტმა მცირედ მოიმატა, ამასთან 2 და 5 წლის ვადიანობის ქაღალდების შემოსავლიანობამ დაიკლო. პორტფელის შემოსავლიანობის ცვლილებაზე ძირითადი გავლენა მოახდინა განთავსებული ემისიების საპროცენტო განაკვეთებმა.

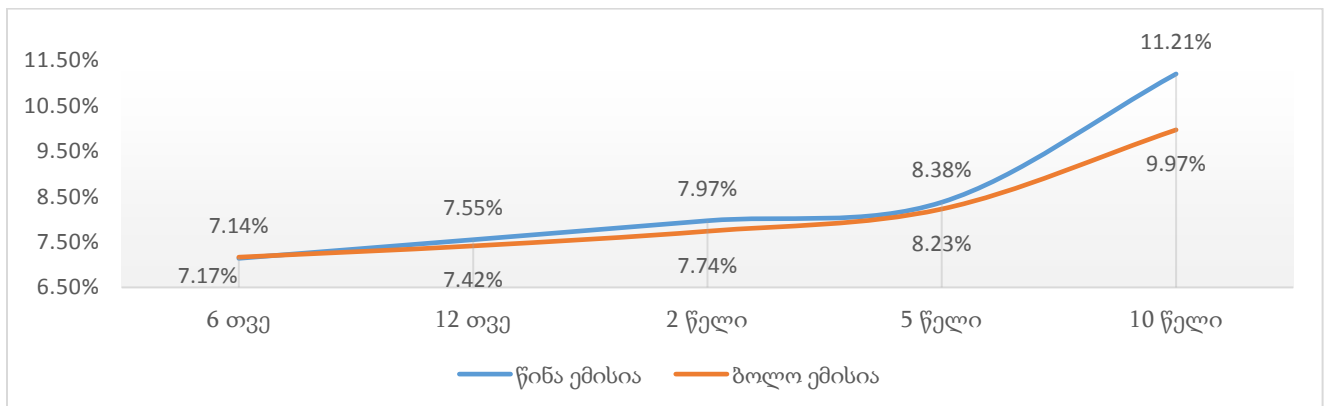
პორტფელში შემავალი ფასიანი ქაღალდების საშუალო შეწონილი ვადიანობა (ATM) შემცირდა 1.91 -დან 1.88 წლამდე.

ფასიანი ქაღალდების დაფარვამდე დარჩენილი საშუალო შეწონილი დრო (წელი)			
	30.04.2017	31.05.2017	30.06.2017
6 თვე	0.32	0.28	0.24
12 თვე	0.47	0.41	0.50
2 წელი	1.15	1.11	1.07
5 წელი	2.69	2.66	2.64
10 წელი	6.79	6.70	6.62
სულ	2.00	1.91	1.88

2017 წლის 30 ივნისისათვის სახელმწიფო ფასიანი ქაღალდების პორტფელის მეოთხედზე ნაკლები (21,6%) ფორმირებული არის იმ ფასიანი ქაღალდებით, რომელთა დაფარვის ვადა დგება უახლოეს 6 თვის განმავლობაში. პორტფელში შემავალი ფასიანი ქაღალდების გადანაწილება დაფარვამდე დარჩენილი ვადის მიხედვით შემდეგია:

თვის განმავლობაში აუქციონებზე დაფიქსირებული საშუალო შენონილი საპროცენტო განაკვეთები²:

ივნისში ფასიან ქაღალდებზე მოთხოვნის კოეფიციენტი გასული თვის მაჩვენებელთან შედარებით გაიზარდა და შეადგინა 2.35 (მაისი 2.19). აუქციონებზე დაფიქსირებული საპროცენტო განაკვეთებმა მთლიანობაში მცირედ დაიკლო, თუმცა პორტფელის მომსახურების საპროცენტო განაკვეთი თითქმის არ შეცვლილა. უმნიშვნელოდ შემცირდა პორტფელის ვადიანობა.

მონეტარული პოლიტიკის განაკვეთი

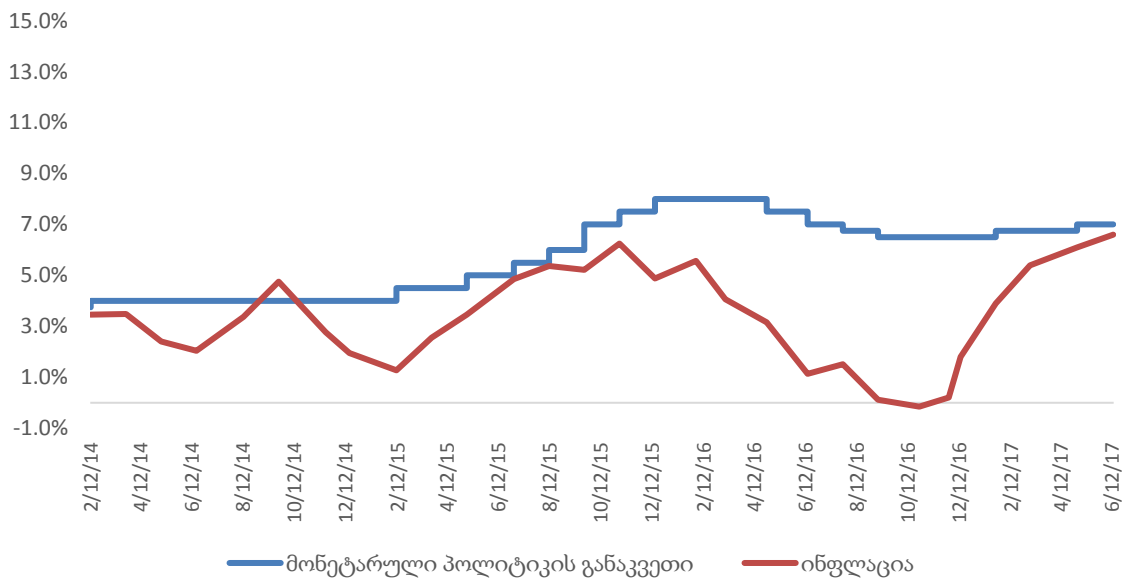
2017 წლის 2 მაისს, საქართველოს ეროვნულმა ბანკმა პოლიტიკის განაკვეთი გაზარდა 25 საბაზისო პუნქტით 7 პროცენტამდე. ეროვნული ბანკის გადაწყვეტილება ეყრდნობოდა მაკროეკონომიკურ პროგნოზს, რომლის მიხედვითაც, მიწოდების მხრიდან

² თუ მოცემულ თვეში არ განხორციელებულა კონკრეტული ვადის ემისია, გრაფიკზე გამოსახული იქნება წინა პერიოდის შედეგები.

არსებული ფაქტორების გავლენით, 2017 წელს ინფლაცია მიზნობრივზე მაღალ დონეზეა მოსალოდნელი, თუმცა საშუალოვადიან პერიოდში ეტაპობრივად შემცირდება ნეიტრალურ დონემდე.

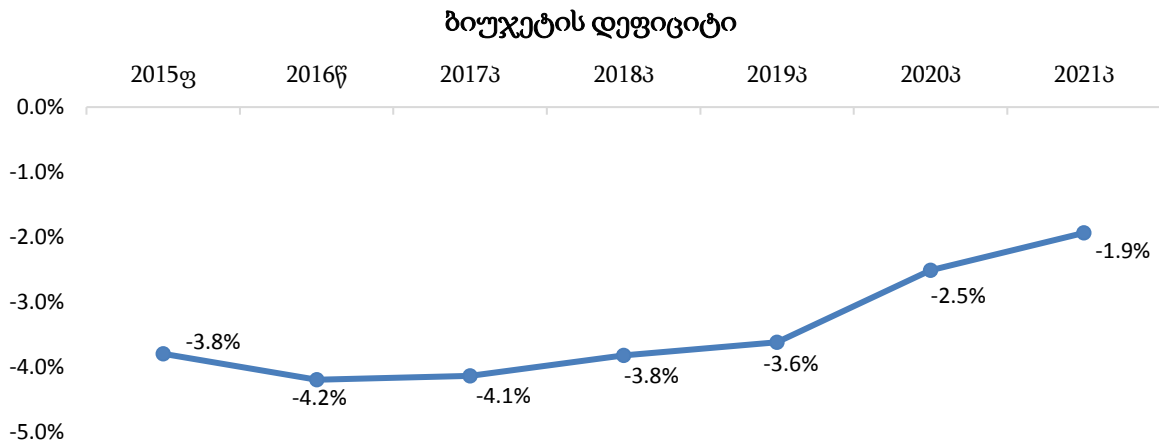
14 ივნისს მონეტარული პოლიტიკის კომიტეტმა პოლიტიკის განაკვეთი უცვლელად დატოვა 7 პროცენტზე. კომიტეტის განცხადებით, დამატებითი შოკების არარსებობის შემთხვევაში, ინფლაციაზე მოქმედი ერთჯერადი ფაქტორების ამოწურვასთან ერთად, საშუალოვადიან პერიოდში მოსალოდნელია მონეტარული პოლიტიკის განაკვეთის ნეიტრალურ დონემდე შემცირება.

მონეტარული პოლიტიკის განაკვეთი და ინფლაცია

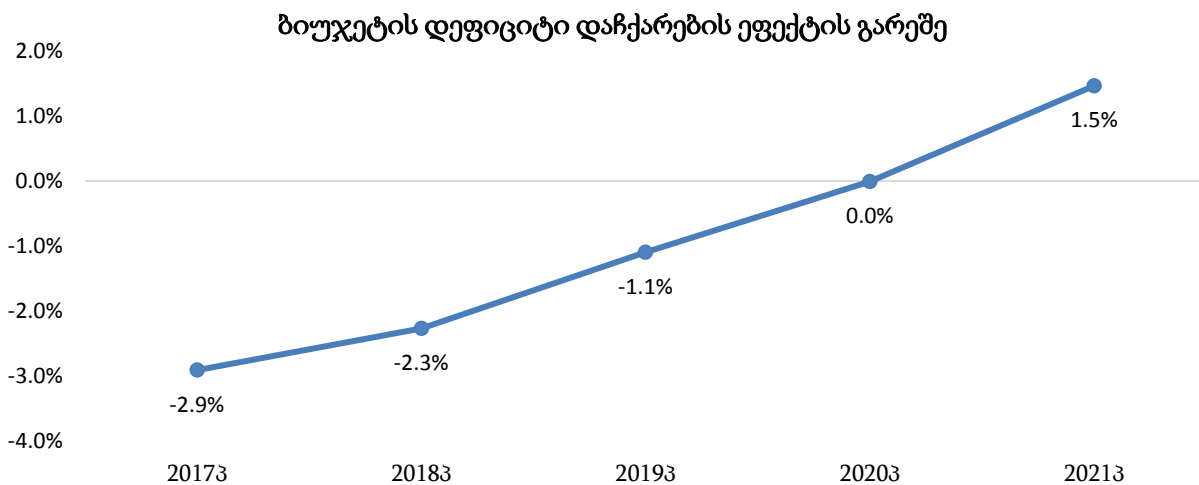

2017 წლის ბიუჯეტის აღწერა

2017 წლის ბიუჯეტი დაგეგმილია 4 პროცენტიან რეალურ ეკონომიკურ ზრდაზე და 4 პროცენტიანი ინფლაციის მაჩვენებელზე. აღნიშნულ გათვლებზე დაყრდნობით მომავალ წელს ბიუჯეტის დეფიციტი (GFS 1986) კლასიფიკაციით 4.1 პროცენტის დონეზეა. მომდევნო წლებში მოსალოდნელია ბიუჯეტის დეფიციტის თანდათან შემცირება.

ბიუჯეტის დეფიციტის მაჩვენებლები მომავალ წლებში სრულად არის განპირობებული საინვესტიციო, კერძოდ ინფრასტრუქტურული პროექტების დაჩქარებით. დაჩქარება ნომინალურ გამოსახულებაში 2017-2021 წლებში დაახლოებით 5 მლრდ ლარს შეადგენს. 2017 წელს საინვესტიციო ხარჯების დაჩქარება 445 მლნ ლარის ოდენობით არის დაგეგმილი. ინფრასტრუქტურული ხარჯების გარეშე ბიუჯეტის დეფიციტი მშპ-ს 2.9%-ზეა და საშუალო ვადიან პერიოდში სრულად აღმოიფხვრება.

მიმდინარე ხარჯები 2017 წლისათვის 289 მლნ ლარით, ანუ 3.3 პროცენტით იზრდება, რაც უმთავრესად ჯანდაცვის სფეროს დაფინანსების ზრდითაა გამოწვეული. სახელფასო ხარჯები ბიუჯეტის კანონის მიხედვით დაახლოებით 4 პროცენტით არის შემცირებული. მნიშვნელოვანია საინვესტიციო პროექტებთან დაკავშირებული მიმდინარე ხარჯების წილი, რომელიც 178 მლნ ლარს შეადგენს. მათ შორის გზების მოვლა-შენახვა 70.0 მლნ ლარი, საკონსულტაციო და სხვა 88.0 მლნ ლარი და სხვა ხარჯები 20.0 მლნ ლარი. 2016 წელს მოსალოდნელი მშპ-ს 26.5 პროცენტიდან მიმდინარე ხარჯები 2020 წლისათვის მშპ-ს 21.7 პროცენტამდე მცირდება.

მიმდინარე ხარჯები

